

Arkitekten maa vist være henrykt, hvis han af de 3 pCt. kan faa Halvdelen som sit eget Honorar.

Men hvis nu Ministeriet tror, at det ved Henvendelse i større Udstrækning til private Arkitekter vil kunne faa Arbejdet udført billigere end ved Inspektoratet — og det maatte man jo tro, naar man hørte Ministeren nylig tale i en saa straffende Tone til det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds (Schmidt), fordi denne ikke havde Sans for dette Sparesystem — er det jo let at se, at der tager man grundigt fejl, og det undrer mig, at den højtærede Minister ikke selv har set dette. Og man tager ogsaa fejl, hvis man mener, at Direktøren paa den faste Gage skal kunne skaffe Arbejdet billigere for Staten. Nej, Tegnere, der over sig have en Mand, der lønner dem af sin private Lomme, ville utvivlsomt, saaledes som Menneskenes Børn nu en Gang ere, udrette mere, end naar de over sig have denne Direktør paa den faste Gage.

Hvad saa den tilstræbte Enhed i Behandlingen af Statens Byggesager angaar, ja, saa er det utvivlsomt, at et Direktorat byder Ministeriet visse Fordele, vel at mærke rent forretningsmæssigt set, men denne Ensartethed er, deri giver jeg det ærede Medlem for Kalundborg (Krabbe) Ret, netop uheldig, naar man ser Sagen fra en mere ideel Side. Thi om end denne Direktør aldeles ikke kan overkomme at sætte sig grundigt ind i de forskellige Sager, saa kan han dog faa sit Præg sat paa Statens Bygninger, men det er netop uheldigt, at Statens Byggeri maaske i en overmaade lang Aarrække saaledes faar en enkelt Mands Stempel, i Stedet for at der som nu kan komme flere Afskygninger frem af de forskellige Smagsretninger indenfor vor Kunst. Og det maa dog virkelig ogsaa kaldes en Fordel for Ministeriet ved særlig vanskelige Spørgsmaal at kunne indhente Udtalelser fra fem kompetente Mænd, i Stedet for at maatte nøjes med en enkelt, meget let ensidig Udtalelse fra en Direktør. Overfor denne mærkelige Opfattelse, at det er uheldigt, at Honoraret er Procent af Byggesummen, vil jeg sige, at jeg kunde forstaa, at denne Mening blev raadende, hvis Statens Bygninger viste en overdaadig Udstyrelse i det ydre og i det indre. Men hvor have vi egentlig disse flotte og ødselt udstyrede Statsbygninger her i vort Land? Maa man ikke meget mere sige, at vi herhjemme bygge de fleste ny Bygninger ualmindelig billigt. Jeg beder ærede Medlemmer, naar de komme

til Udlandet, sammenligne de Bygninger, vi have til forskellige Institutioner, med dem, man har andre Steder, ogsaa i Lande, der i Størrelse ikke overgaa vort; jeg tror da, man vil komme til den Erkendelse, at herhjemme bygger man overordentlig godt og billigt. Og det er jo da ogsaa saaledes, at Statens Bygninger herhjemme i de fleste Tilfælde staa tilbage for de Bygninger, som opføres af saadanne Institutioner som Banker, Kreditforeningerne og lignende. Ofte maa Arkitekterne Gang paa Gang omarbejde deres Projekter for at faa Byggesummen til at passe med de knebne Bevillinger, som man jævnlig herinde fra giver til saadanne Foretagender.

Jeg tror, at i alt Fald alle andre Steder end i Rigsdagen erkendes det, at vor Arkitektstand er en fuldt ud hæderlig Stand, som paa en meget samvittighedsfuld Maade har varetaget de Sager, som ere blevne lagte ind under dens Forum. Men navnlig efter at have hørt den højtærede Ministers Tale spørger man med den største Forundring, hvorledes man da har tænkt sig, at de privat engagerede Arkitekter skulle lønnes. Hvis der skulde være noget i det, at Statens Arkitekter gøre Bygningerne dyrere for at faa et højere Honorar, ja, saa gælder det samme ogsaa den privat antagne Arkitekt. Den privat antagne Arkitekt vil i de fleste Tilfælde lade sig honorere paa den Maade, paa hvilken Arkitekter honoreres for privat Arbejde, og i saa Henseende har Arkitektforeningen sine Vedtagelser, og det er Vedtagelser, som give dem mellem 4—5 pCt. af Byggesummen.

Jeg sagde før, at jeg vilde nævne et ganske mærkeligt Eksempel paa den højtærede Ministers Tanke om at ville bygge billigere. I det Forslag, som vi skulle behandle efter dette, foreslaar den samme ærede Minister Opførelsen af et Rigsarkiv til et Beløb af 650,000 Kr. Saa staar der i Anmærkningerne, det findes i Bilag 10: Hertil kommer Arkitekt-, Konduktør- og Ingeniørhonorarer, Tegnehjælp og Kontorudgifter 34,000 Kr., hvilket er $5\frac{1}{4}$ pCt. af Byggesummen. Nu kan man ikke uden videre sammenligne de to Ting, idet jo Udgifterne til Konduktør- og Ingeniørhonorarer maa trækkes fra. Men jeg skulde tage meget fejl, hvis man ikke, naar man ser paa Specifikationen, hvor meget der skal gaa til Ingeniørarbejder, alligevel kommer op over 4 pCt. eller vistnok nærmere $4\frac{1}{2}$ pCt. af Byggesummen. Men, mine Herrer, hvad kan det saa nytte at gaa imod at lønne med Procenter af Byggesummen,